

האכזבה

הבימאי המצרי היר שאם עבד-אל-נאצר, שהציג את סרטו קפה מאווארדי גרם ל-אכזבה, הן אצל יוצרי הקולנוע המצרים והן אצל שאר אנשי הקולנוע שהיו שם.

(המשך מעמוד 47)

רה ומתקדמת, וכי בחברה שבה היא חיה, הרבה מאוד מאושיית התרבות והמסורת מתמוטטים לאט-לאט, לטובת עולם ערכים מרובי מתקדם ונאור. ראנדה סיפרה לי כי אחותה, נחלה, נעצה רה עליידי חיל-הים הישראלי כאשר היתה בדרכה מטריפולי ללסקיה, ספינות חיל-הים, סיפרה לי ראנדה, עצרו את הספינה והורו לנחלה שאהל לרדת בלבניים, ולעבור לספינה ישראלית. אחותה, כך סיפרה לי ראנדה, הוחזקה בבית-מעצר בחיפה במשך ארבעה ימים, שוחררה בהתערבות עורכת-הידו פליציה לגנר. ראנדה, כמו רבים אחרים במישלחת ה-

הוא אמר שהמישטר מעולם לא התנכל לו אישית. למרות עצות ידידים צרפתיים, מעולם לא עזב את מצריים, גם כאשר סר-טיו מוחרמים והוצגו רק מהוץ לארצו. כיום, תחת שילטונו של מובארכ, מוקרן סרטו הזיכרון בהצלחה מרובה בקאהיר. שאהין סיפר לי, שהוא יודע כי סרטים מצריים מדרגה נמוכה מוקרנים בטל-וויזיה הישראלית ביום ששי, וכי גם אחד מסרטי הוקרן במיסגרת זו, דבר שפגע בו מאוד. הצעתי לו, שסרטו, הזיכרון, יוקרן בישראל. הוא אמר שכמה מפיצים ישראלים ניסו ליצור איתו קשר ובאו למישרדו בקאהיר, אך הם עשו עליו רושם כלי-כך רע שהוא השליך אותם מ-המישרד. אחר-כך אמר לי עוררו, יוסרי, כי שאהין מסרב שסרטו יוקרנו בישראל. לעומת זאת, הוא היה מעוניין מאוד שהם יוקרנו לפני דני וקסמן, בימאי חמסין. הוא

מרמתם של הסרטים המוצגים כאן בטלוויזיה בימי שישי. כמו אנשי-הקולנוע הערביים, עזבתי את הסרט באמצע ההקרנה. סרטו של הבימאי המצרי הנועד יוסוף שאהין זכה בהתעניינות עצומה והוקרן פעמיים. שם הסרט הזיכרון, והו סרט אוטרי ביוגרפי חושפני, שבו מעמיד הבימאי ל-מישפט את כל בני-מישפחתו. יחסית לסר-טים הערביים האחרים שצפיתי בהם, היה הסרט על רמה גבוהה יותר, אך עדיין מאכזב מאוד. מכיוון שאחרי פגישה אי-שית עם הבימאי הדגול ואחרי שהתרשמתי בצורה בלתי-ריגילה מאישיותו האוניברסלית צפיתי ליותר. בשיחה עם עוררו, יוסרי, הסתבר לי כי עד היום קשה מאוד להשיג שחקנים לתפ-קידים בסרטים. השחקן מכתוב בימאי את התנאים. יוסוף שאהין, הנחשב למורד, אינו מסכים ששחקניו יתערבו בבימוי, ל-

אל-סאדאת. אך למרות דעותיו החריפות, נוצרו בינינו יחסי חברות. האיש הוא דוגמה אופיינית לאינטלקטור-אלים הצעירים שבשורות השמאל בארצות-הערביות: משכיל מאוד, דובר ארבע שפות על בוריין, בקיא בצורה מדהימה ב-היסטוריה של העם היהודי ובתולדות ה-ציונות, על מנהיגיה וראשיה. הוא היה גם הערבי היחיד שהעז לדבר גלויות נגד סירטה של דגרייב, שלל אותו לחלוטין מבחינה מיקצועית ואף אמר גלויות, ש-הסרט הוא חריצדי לחלוטין. עם יוסרי אירע לי קוריוז אישי מצחיק מאוד. באחד הימים החלטתי לטייל באי-סיציליה, יצאתי משטח מחנה-הנופש ולא טרחתי להודיע על כך לאיש, מכון ש-המקום קטן, חשו כמעט מייד בהעלמי. סרג' אנקרי ורוני כצנלסון הישראלים נתקפו ב-דאגה, וכשלא מצאו אותי כעבור כמה שעות, החליטו לפנות לראש-הכפר. הם הלכו ביחד עם יוסרי לחפש אותי בחדרי וברחבי המחנה, ניגשו לראש-הכפר וסיפרו לו שנעלמתי.

ראש-הכפר הצרפתי, שהיה שיכור מן הבוקר, אמר להם: "רק רגע, אני צריך לשתות שמפנייה עם החברים שלי ואחר-כך נחפש אותה." יוסרי התעצבן ואמר לראש-הכפר: העיתונאית הישראלית נעלמה, ה-מאפיה הסיצילית תרצח אותה ואחר-כך יאשימו אותנו. הוא מייד גייס לחיפושים חברים אחרים במישלחת הערבית. מוחמד עבד-אל-ראזק, נציג אשף, הגיע עם עיתונאית צרפתייה ואמר: "לי יש אליבי, הייתי כל היום עם פרדריק". הסרטים הערביים שהוצגו בפסטיבל היו כולם על רמה נמוכה מאוד. אחד הסרטים המאכזבים ביותר היה סרטו של הבימאי המיצרי הישן עבד-אל-נאצר קפה מאוואר-די. האיש סיפר לי, כי למד קולנוע במשך עשר שנים ביו-סי-אל-איי, האוניברסיטה של דרום-קליפורניה והוא בעל תואר דוקטור בקולנוע. אחרי שצפיתי בסרטו, לא האמנתי למראה עיניי: רמתו של הסרט נמוכה

נציג אשף, מוחמד עבד-אל-ראזק, בחברתה של בימאית הקולנוע סימון ביטון, שעזבה את ישראל לפני כשבע שנים ומתגוררת בפאריס. סימון הציגה את סירטה האמא של הים התיכון. לדבריה, היא, שמה פס על עברה הישראלי. היא התעלמה לחלוטין מהישראלים.

אשף וישראלית

כן שחקנים רבים מסרבים להשתתף ב-סרטינו. סרטינו של שאהין היו אסורים להקרנה במצריים כמשך תקופה ארוכה, בגלל המסר הפוליטי שלהם, שהיה ברור לחלו-טין. האיש התנגד למישטרו של נאצר ו-אחר-כך למישטרו של סאדאת. בשיחה פרטית עימו אמר לי, כי מעולם לא פחד להביע את דעתו בגלוי נגד השילטונות, לא רק בסרטיו, אלא גם במאמרים ובשיחות.

ביקש מלידי טרינגו לארגן עבור וקסמן עותקי וידאו מסרטינו, ביקש אותה לשלוח אותם לישראל.

סרט בעצמות

רמ ערבי נוסף, שזכה להתעני-נות, היה סרטו של הבימאי הלב-נוני הנודע בורחאן עלי, ביירות: המיפגש. זהו סיפורם של שני צעירים. היא - בורגנית ממזרח-העיר, הוא - פליט פ-לסטניני מדרום-לבנון, המתגורר במערב ה-עיר. השניים מנסים לקבוע פגישה בשכונת אשפיה, אך מעולם לא מצליחים להגיע בזמן לפגישה, וכל זאת על רקע מילחמת האזרחים של 1977.

זהו סרט יפהפה ואיטי מאוד. המראה את ביירות הקרועה, על הפלאגנות השול-טים במזרח ואשף השולט במערב, רחובות הרוסים, סקיי-תנועה עצומים, בית מארוני בורגני אופייני ופליטים המתג-ורים בדירות נטושות ליד מלון הולידיאן במערב העיר.

השניים, שאינם מצליחים להיפגש, מחי-ליטים להקליט על גבי קאסטה את רחשי-ליבם ולהחליף את הקאסטות למחרת, ב-נמלה-תעושה של ביירות, דקה לפני ש-הגיבורה עומדת לעזוב לארצות-הברית. למרות שלא הבנתי את הסרט הדובר ער-בית, נהנית מאוד, הן מהמישחק הן מה-יצילום והן מהאווירה הפיוטית שלו. בור-חאן עלי ביים גם את הסרט כפר קאסם, על פרשת הטבח הנוראית שהתרחשה ב-יש-ראל ביום פרוץ מילחמת סיני, ב-1956. הסרט הוקרן בחדר-הווידאו גם בפסטיבל זה. מפיץ סרטיו של עלה הוא התנוסאי חסן

בימאית הקולנוע הלבנונית ראנדה שאהל, מפעילות השמאל הלבנוני ואשף, בחברת הבימאי הסורי עומר אמיר עלי, שסרטיו הדוקומנטריים אסורים להקרנה בארץ מולדתו. הוא מתגורר בפאריס, בחברת חברתו דינה, שעבדה בבית החולים עזה בזמן הטבח בצאברה ובשאת-אלא.

לבנונית וסורי

הבימאי עמוס גיתאי ונציגו לפסטיבל, עזר-הצלם רוני כצנלסון, היו הישר-אליים האהודים על הנציגים הערביים. גיתאי הציג בפסטיבל את סרטו יומן שדה.

הישראלים האהודים